

Η ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΕΝ ΒΕΡΟΛΙΝΩ.

(τέλος).

Μετά τὸ πέρας τῆς μικρᾶς ταύτης ἀρχαϊκῆς θεατρικῆς παραστάσεως ἀπεχώρησε τοῦ ναοῦ ὁ βασιλεὺς Ἀττάλος, ἀκολουθούμενος ὑπὸ τῆς πολυαρίθμου τοῦ συνοδίας, ἤρχισε δὲ ἡ μεγαλοπρεπὴς δημοτελὴς ἐορτὴ καὶ αἱ θυσίαι ἐν τῷ ναῷ τοῦ Διονύσου, πρὸ τῆς εἰσόδου τῆς εὐρυχώρου πλατείας.

Κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην κατῳρῶσαν οἱ τεθαμβωμένοι ἐκ τῆς λάμψεως θεαταὶ νὰ ἴδωσιν ἐκ τοῦ πλησίον καὶ ν' ἀποθαυμάσωσι τὴν ποικιλίαν καὶ τὴν ἐντεχνον κατασκευὴν τῶν ἀρχαϊκῶν ἱματισμῶν. Πολλοὶ τῶν νεαρωτέρων καλλιτεχνῶν εἶχον ἐπὶ ὀλοκλήρους ἐβδομάδας μελετήσῃ καὶ σπουδάσῃ τὴν ἀρχαιολογίαν, ἵνα ὅσον ἐνεστὶν ἀκριβῶς καὶ πιστῶς ἀναπαραγάγῃ τὰς στολὰς καὶ τὰ ἐνδύματα τῶν παρελθόντων αἰώνων. Οἱ ὁδηγοὶ τῶν διαφόρων τμημάτων τῆς πομπῆς εἶχον ἀναγκασθῇ ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας νὰ παραμελήσωσι τὸ ἐπάγγελμα καὶ πᾶσαν ἄλλην ἐργασίαν των, ὅπως κατορθώσωσι ν' ἀνταποκριθῶσιν εὐσυνειδήτως εἰς τὰ ἐπιβεβλημένα αὐτοῖς καθήκοντα. Τὰ κοσμήματα, οἱ δακτύλιοι, τὰ ἐνώτια, τὰ φέλια, οἱ θύλακοι, αἱ ῥάβδοι, τὰ καλύμματα τῆς κεφαλῆς, τὰ

σανδάλια κτλ. κατεσκευάσθησαν μετ' ἐπιμελείας, ἀκριβείας καὶ στερεότητος, παντὸς ἐπαίνου ἀνωτέρας. Πρὸς τὸ ἐσπέρας, ὅτε ἤρχισε νὰ δύνῃ ὁ ἥλιος, τὸ θέαμα εἶχε καταστῇ λαμπρότατον. Ζωηρῶς ἠκτινοβόλει ἡ κεφαλὴ τῆς Θεᾶς Νίκης ἀπὸ τοῦ θριαμβευτικοῦ ἄρματος τοῦ Ἀττάλου καὶ τὰ ποικίλα χρώματα τῶν ἀκτίνων τοῦ ἐσπερινοῦ ἡλίου ἀντανεκλῶντο εἰς τὰς ἀπειραρίθμους ἐπωμίδας τῶν ἀξιωματικῶν, εἰς τὰ κοσμήματα τῶν κυριῶν καὶ εἰς τὰς διόπτρας τοῦ θεωμένου κόσμου. Εἶνε δύσκολον ἐν γένει νὰ περιγραφῇ ἡ ὄψις τῆς ἐορτῆς κατ' ἐκείνην τὴν ἐσπέραν. Φαντάσθητε ἕνα ἀπέραντον κήπον καὶ ἐντὸς αὐτοῦ πίδακα φωτιζόμενον ὑπὸ λαμπροῦ ἡλεκτρικοῦ φωτός, κύκλῳ τοῦ πίδακος τούτου εὐρεῖαν λίμνην, περιβαλλομένην πανταχόθεν ὑπὸ μυρίων φεγγαβολουσῶν ἡλεκτρικῶν λυχνιῶν, μεγάλους ναοὺς καταυγαζόμενους ὅτε μὲν ὑπὸ ἐρυθροῦ, ὅτε δὲ ὑπὸ πρασινοχρόου μαγικοῦ φωτός, ἀνὰ μέσον τῶν κλάδων τῶν δένδρων ὑποκεκρυμμένα χιονόλευκα ἀγάλματα, εἰδωλα, ἀπομιμήσεις τῆς τέχνης,

βωμοὺς, μικρὰ θυσιαστήρια καὶ ἐγγὺς αὐτῶν παραπήγματα ἐστολισμένα φαντασιωδῶς, βεβαμμένα ἄλλοκότως καὶ φέροντα ἑλληνικὰς ἐπιγραφάς, ἐντὸς αὐτῶν πωλητὰς ἐκ Νουβίας, Περσίας καὶ ἀρχαίας Ἑλλάδος, ἀπειραρίθμους λυχνίσκους, φωτίζοντας πανταχόθεν εἴτε ἐν μικρὸν θέατρον, εἴτε ἐν παράπηγμα, ὅπου ἄνθρωποι ἐνδεδυμένοι ἀρχαϊκὴν στολὴν ἦδον καὶ παρῆχον μουσικὰς συνουσίας δι' ἀρχαίων ἑλληνικῶν μουσικῶν ὀργάνων. Ἀνὰ πᾶν βῆμα ἀπὸ τὰς κήρυκας καὶ ἐγκωμιαστὰς,

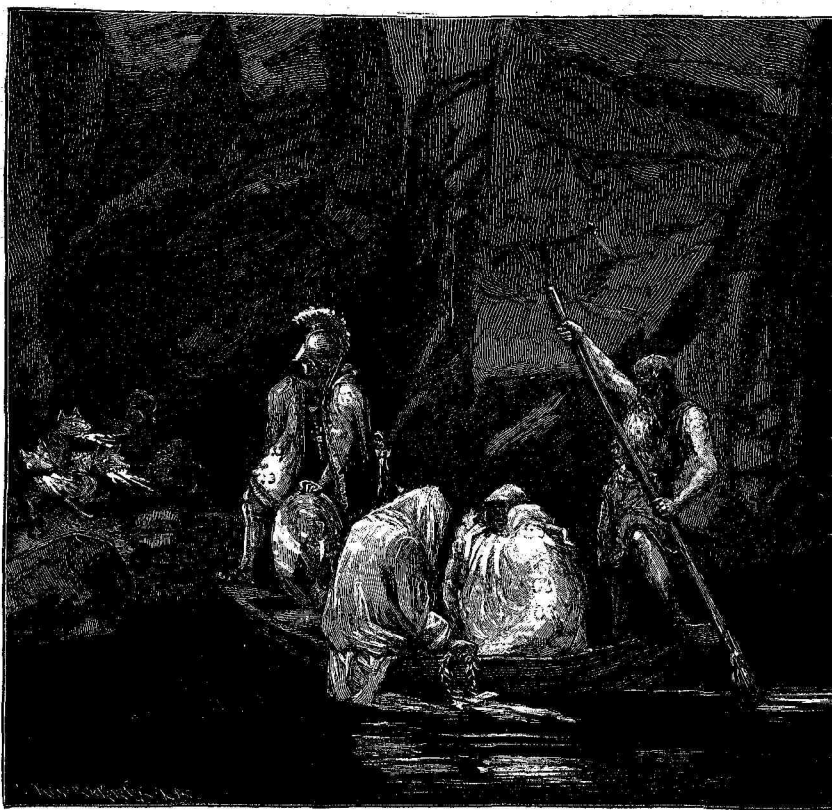
ἐστολισμένους διὰ μαργαριτῶν, πτερῶν καὶ διφθερῶν, πλάνητας μουσικοὺς διάσους, στρατόπεδα διὰ τοὺς μαχητὰς μετὰ σκηνῶν καὶ φρουρίων, ἔπειτα πάλιν παραπήγματα κεκοσμημένα διὰ περσικῶν καὶ Ἰνδικῶν ὑφασμάτων. Πανταχόθεν ἠκούοντο φωναί, κραυγαί, ἄσματα, σαλπίσματα καὶ θόρυβος ὀρχουμένων. Εἰς τὰς διαφόρους παρόδους τοῦ κήπου εὗρισκέτις πλῆθος ἀνθρώπων, μεταξὺ δ' αὐτῶν τοὺς καλλιτέχνας καὶ τὰς συζύγους των, ἐνδεδυμένους ὡς Ἑλληνικὰς μαχητὰς, ἱερεῖας, ἀνθοστεφεῖς παρθένους καὶ πολλοὺς στρατηγούς, ὑπερφηφάνως φέροντας τὴν περικεφαλαιάν των. Ἐν τοῖς

Ο ΧΟΡΟΣ ΤΩΝ ΙΕΡΕΙΩΝ.

ἐστιατορίοις καὶ καφενείοις συνωστίζετο ἐπίσης ἄπειρον πλῆθος θορυβούντων, ὀρχουμένων, ἀδόντων καὶ γελόντων ξένων, μόλις δὲ ἦτο δυνατόν εἰς τὸν ὀφθαλμὸν τοῦ ἀνθρώπου νὰ περιλάβῃ ὅλας ταύτας τὰς ἐντυπώσεις χωρὶς ν' ἀποκάμῃ καὶ νὰ ἐξαντληθῇ. Αἱ αἰσθήσεις τοῦ θεωμένου ἐταράσσοντο καὶ δὲν ἠδύναντο νὰ λειτουργήσωσι πλέον ἐκ τῆς τόσης λάμψεως, ἐκ τῶν τόσων χρωμάτων, τῶν τόνων καὶ εἰκόνων, αἵτινες ἀνὰ πᾶν βῆμα ἐντὸς ἀσυνήθους πλαισίου παρίσταντο. Ὁ κόσμος μετέβαινε ἀπὸ ἐνὸς εἰς ἄλλο θέαμα, καθ' ὃδὸν δὲ οἱ ἐν τοῖς παραπήγμασι πωληταὶ ἐσταμάτων τοὺς παρερχομένους καὶ ἐφώνουν αὐτοῖς πάσῃ δυνάμει: Στολίδι! Στολίδι! Ταχυδρομικὰ δελτάρια ἀπὸ τὴν Πέργαμον! Ἐλαίας! Ἐλαίας! Ἀγοράσατε ἄνθη! Ὁδηγοὺς τῆς Περγάμου! Ἀνθοδόχας, μαργαρίτας, ἐνώτια, φέλια, ἑλληνικὰ ποτά κτλ. — Ἐκεῖ ἠδύναντο νὰ ἴδῃ τις ἐπίσης καὶ τὸν δούρειον ἵππον, δι' οὗ οἱ Ἀχαιοὶ εἰσῆλθον εἰς τὰ τείχη τῆς Τρωᾶδος, ἑλληνικὸν θηριοτροφεῖον καὶ ἄλλα εἶδη ἀρχαϊκῶν

διασκεδάσεων, όπου επεκράτει ακράτητος εὐθυμία καὶ ζωηρότης. Καὶ αὐτὸ ἀκόμη τὸ βασίλειον τοῦ Πλούτωνος καὶ τὴν χώραν τῶν αἰώνων πνευμάτων, τὸν ζοφερὸν Ἄδην, δὲν παρέλειψαν νὰ παραστήσωσι καὶ νὰ ἐκθέσωσι τὰ ἄδυστα αὐτοῦ εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ εἰσορμῶντος φαιδροῦ πλήθους. Μίαν τῶν μικροτέρων λιμνῶν τοῦ ἀπεράντου κήπου εἶχον μετασχη-

ΕΝ Τῷ ΒΑΣΙΛΕΙῳ ΤΟΥ ΠΛΟΥΤΩΝΟΣ.

ματίσει δι' ὑψηλῶν καὶ ἀποκρήμνων βράχων ἐν σκληροῦ χάρτου εἰς τὸν ποταμὸν Στύγα. Ὁ Χάρων μετὰ τῆς λέμβου του ἴστατο παρὰ τὴν ὄχθην, ἐκάλυπτε τὴν κεφαλὴν τῶν ἐπιθυμούντων νὰ κατέλθωσιν εἰς τὰς ὑποχθονίους χώρας δι' ἐνὸς ὑποφαίου πέπλου καὶ ἀντὶ εἰκοσαλέπτου ἀμοιβῆς τὸν διεπύρθευεν εἰς τὴν ἀντίπεραν ὄχθην. Ἐδῶ ὑπῆρχεν εἰς τεχνητὸς τρικέφαλος Κέρβερος, φυλάττων τὴν εἰσοδὸν καὶ προὔπαντων τοὺς προσερχομένους διὰ φλογῶν καὶ καπνοῦ, ἐκ τοῦ στόματός του ἀναθρώσκοντος. Ἐγγὺς τοῦ ἀβλαβοῦς τούτου τέρατος ἔφερεν ἡ σκοτεινὴ ὁδὸς εἰς τι στε-

νὸν καὶ ἐρεβῶδες ἄντρον, ὁποῖον διὰ στενῶν ἐν τοῖς τοίχοις αὐτοῦ ῥωγμῶν ἠδύνατο ὁ περίεργος νὰ ἴδῃ τὰ ἀπειράριθμα πλήθη τῶν ἱπταμένων ψυχῶν τῶν τεθνεώτων. Μετὰ βραχεῖαν περιήγησιν ἐν τῷ σκοτεινοτάτῳ τούτῳ σπηλαίῳ ἔφθανέ τις τέλος εἰς ἕτερον μικρὸν ἄντρον, ὅπου δύο εὐσπλαγχνοὶ καὶ παρθενικαὶ „σκυαὶ“ ἐκίρων τοῖς διψῶσι περιγηγηταῖς τὸ ποτὸν τῆς „Λήθης“ ἐντὸς ἀρχαίων κυπέλλων. Ἀλλ' ὅστις ἔπινε τὸ ὕδωρ τοῦτο τῆς Λήθης, ὅπερ εἶχεν εὐωδίαν καὶ γεῦσιν ἐξαιρετοῦ καὶ φλογεροῦ οἴνου, ἴσως ἄφινε πρὸς στιγμήν κατὰ μέρος ὅλας τὰς φροντίδας καὶ τὰς λύπας τοῦ

καθημερινοῦ τοῦ βίου, δὲν ἐλησμονεῖ ὁμῶς, οὐδὲ θὰ λησμονήσῃ ποτὲ τὴν ἡμέραν τῆς λαμπροτάτης ταύτης ἑορτῆς τῶν ἀντιπροσώπων τῆς γερμανικῆς καλλιτεχνίας. Χιλιάδες ἀνθρώπων, φιλοπόνων καὶ ἀκαμάτων ἐν τοῖς γράμμασι καὶ ταῖς τέχναις, συνειργάσθησαν μετὰ ζήλου πρὸς πραγματοποίησιν αὐτῆς, ἥ ἐκτέλεσις τῆς ἐπιχειρήσεως ἀπῆλθε δαπάνας ὑπε-

ρόγκους — ἀλλὰ καὶ ἡ ἐπιτυχία αὐτῆς ὑπερῆκόντισε καὶ τὰς τολμηροτάτας προσδοκίας. Τὸ Βερολῖνον καὶ μετ' αὐτοῦ σύμπασα ἡ Γερμανία οὐδέποτε θὰ λησμονήσῃ τὰς ἡμέρας ταύτας — θὰ τὰς ἐνθυμῆται δὲ καὶ καθ' ἡν ἐποχὴν ἴσως αἱ περιστάσεις ἐπιτρέψωσιν αὐτῷ πάλιν ν' ἀπολαύσῃ καὶ νὰ εὐφρανθῇ ἐπὶ τοῖς ἔργοις τῆς εἰρήνης, τῆς τέχνης καὶ τῆς ἐπιστήμης. Καθ' ἡκὼν ἡμῶν ἐθεωρήσαμεν νὰ παράσχωμεν κάπως ἐκτενεστέραν περιγραφὴν τῆς ἐν Βερολίῳ καλλιτεχνικῆς Ἐκθέσεως, καὶ ἰδίᾳ τῆς ἡμέρας, καθ' ἡν ἐπετελέσθη ἡ λειτουργία. ἑλληνικὴ ἑορτή, νὰ ἐπισυνάψωμεν δὲ

εἰς τας περιγραφικὰς σημειώσεις μας καὶ ὀλίγας ἐπεξηγηματικὰς εἰκόνας, διότι, νομίζομεν, διὰ τοῦ τρόπου τούτου παρέχομεν εἰς τοὺς ἀναγνώστας μας καὶ αὖθις ἀφορμὴν νὰ πεισθῶσιν, ὅτι ἐφ' ὅσον τὰ ἔθνη ἀνατρέχουσιν εἰς τὴν ἀθάνατον ἑλληνικὴν ἀρχαιότητα, ἐφ' ὅσον πειρῶνται καὶ ἀγωνίζονται νὰ μορφώσωσιν ἑαυτά, λαμβάνοντα ὡς πρότυπον καὶ ὑπογραμμὸν τοὺς εὐκλεεῖς ἡμῶν προγόνους, ἐπὶ τοσοῦτον δύνανται νὰ ᾔνε βέβαια, ὅτι προσπελάζουσιν ἀληθῶς εἰς τὴν τελειότητα καὶ ὅτι γίνονται ἄξια νὰ καταλάβωσι διαπρεπῆ καὶ ἐπίζηλον θέσιν ἐν τῷ πολιτισμῷ τοῦ σημερινοῦ κόσμου.

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ.

1. ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΣ ΔΕΦΡΕΙΓΓΕΡ. Ὁ διάσημος οὗτος τοῦ Μονάχου καλλιτέχνης εἶνε ὁ δημοτικώτερος πάντων τῶν συγχρόνων γερμανῶν καλλιτεχνῶν, Ὁμηρος τῆς ζωγραφικῆς ἀποκαλούμενος, ὡς παραστήσας τῷ ὄντι διὰ τοῦ χρωστήρος ἀφελέστατα τὸν ποιητικὸν ἐν τοῖς ἀγροῖς βίον τῶν πατριωτῶν του, ἐν ᾧ ἐξ ἄλλου μετ' ἀπαραμύλλου χάριτος ἐτελείωσεν ἔργα μεγαλῶνυμα, οἷα ἡ περίφημος *Παναγία* του. Διαμένει ἐν Μονάχῳ ἀπολαύων τῆς προσήκουσας ἐκτιμήσεως παρὰ τῇ αὐτῇ φιλοτέχνῳ κοινωνίᾳ καὶ περιστοιχιζόμενος ὑπὸ τρυφερωτάτης οἰκογενείας. Οἱ ἐκεῖ διαβίωσαν-

τες ἐνθυμοῦνται τὴν ἑπαυλιν τοῦ ὄντως ὀλίγου καλλιτέχνου, ὑπὲρ ὑψηλῶν καὶ πυκνῶν δένδρων περικυκλουμένην καὶ ἀναδίδουσιν ἀπὸ τῶν μικρῶν παραθύρων ἢ τὰς γλυκεῖας φωνὰς τῶν τέκνων του ἢ τὰς ὠραίας κεφαλὰς τῶν εἰκόνων του.

2. ΤΥΡΟΛΙΣ. Τὸ εἶδος δέ, εἰς ὃ μετ' ἐπιτυχίας, ἐπεδόθη ὁ γερμανὸς καλλιτέχνης εἶνε ἡ τοῦ τυρολικῶν βίου ἐποποιία, καὶ εἶνε ἀπειράριθμα τὰ ἔργα, εἰς ἃ ἀπετύπωσε τὴν χάριν καὶ τὴν ἀφελειάν του. Οὕτως ἡ ἡμετέρα εἰκὼν παρέχει τὴν ἐνδυμασίαν καὶ τὴν γλυκυτάτην ὄψιν κορα-